

საჩივრების მექანიზმი

SG/E/2025/10

E-60 უბისა-შორაპანი მონაკვეთი F3 (საქართველო)

პირველადი შეფასება ანგარიში

5 ნოემბერი 2025

SG/E/2025/10

E-60 უბისა-შორაპანი მონაკვეთი F3
(საქართველო)

Error! No text of specified style in document.

პირველადი შეფასების ანგარიში

კონფიდენციალური საჩივარი: არა

გარე გავრცელება

მომჩივანი

პრომოუტერი

გამოქვეყნება საჩივრების მექანიზმის ვებგვერდზე

შიდა გავრცელება

გენერალური ინსპექტორი

EIB-ის შესაბამისი სერვისები

პასუხისმგებლობის გამორიცხვა

წინამდებარე ანგარიში ეფუძნება EIB-ის ჯგუფის საჩივრების მექანიზმის 2025 წლის 31 ოქტომბრამდე არსებულ ინფორმაციას.

საინვესტიციო ბანკის ჯგუფის საჩივრების მექანიზმი — პირველადი შეფასების ანგარიში

ენობრივ ვერსიებს შორის შეუსაბამობის შემთხვევაში, ინგლისურ ვერსიას ექნება უპირატესობა.

ევროპის საინვესტიციო ბანკის ჯგუფის საჩივრების მექანიზმი

საინვესტიციო ბანკის ჯგუფის საჩივრების მექანიზმი (**საჩივრების მექანიზმი**) არის ინსტრუმენტი, რომელიც საშუალებას აძლევს დავების მოგვარებას, თუ საზოგადოების რომელიმე წევრი თვლის, რომ ევროპის საინვესტიციო ბანკმა (**EIB**) შესაძლოა რაიმე არასწორად გააკეთა, ანუ რაიმეს არასწორად გაუწია ადმინისტრირება. საჩივრების მექანიზმი არ არის სამართლებრივი აღსრულების მექანიზმი და არ ჩაანაცვლებს კომპეტენტური სასამართლო ორგანოების გადაწყვეტილებას.

არასწორი ადმინისტრირება ნიშნავს ცუდ ან წარუმატებელ მართვას. ეს ხდება მაშინ, როდესაც EIB არ მოქმედებს მასზე მოქმედი სავალდებულო წესების ან პრინციპების შესაბამისად, მათ შორის საკუთარი პოლიტიკის, სტანდარტებისა და პროცედურების ჩათვლით. არასწორი ადმინისტრირების კონცეფცია მოიცავს ევროპის საინვესტიციო ბანკის მიერ ადამიანის უფლებების, მოქმედი კანონმდებლობის ან კარგი ადმინისტრირების პრინციპების შეუსრულებლობას. არასწორი ადმინისტრირება შეიძლება ეხებოდეს ევროპის საინვესტიციო ბანკის ჯგუფის გადაწყვეტილებებს, ქმედებებს ან უმოქმედობას და შეიძლება მოიცავდეს ევროპის საინვესტიციო ბანკის პროექტებისა და ოპერაციების გარემოსდაცვით ან სოციალურ ზემოქმედებას.

საჩივრების მექანიზმის ერთ-ერთი მთავარი მიზანია მოსმენისა და საჩივრის უფლების უზრუნველყოფა. საჩივრების მექანიზმის მანდატი მოიცავს მომჩივანთა მიერ წამოჭრილი პრობლემების მოგვარებას შესაბამის შიდა და გარე დაინტერესებულ მხარეებთან თანამშრომლობით. შემდგომში, საჩივრების მექანიზმი ასევე აქტიურად უწყობს ხელს და მხარს უჭერს ადგილობრივი გადაწყვეტის ძალისხმევას (მაგალითად, პროექტის დონის საჩივრების მექანიზმების მეშვეობით). საჩივრების მექანიზმის შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის ეწვიეთ: <https://www.eib.org/en/about/accountability/complaints/index.htm>.

პირველადი შეფასების ანგარიში

პირველადი შეფასების მიზანია¹:

- დავაზუსტოთ მომჩივანთა მიერ წამოჭრილი საკითხები და უკეთ გავიგოთ მომჩივანთა პოზიცია, ისევე როგორც სხვა დაინტერესებული მხარეების შეხედულებები, საჭიროების შემთხვევაში (როგორიცაა პროექტის პრომოუტერი, ეროვნული ხელისუფლება).
- შევავსოთ, შეუძლიათ თუ არა, და თუკი, როგორ, დაინტერესებულ მხარეებს (როგორიცაა მომჩივანები, პროექტის პრომოუტერი და EIB ჯგუფის შესაბამისი პროექტის გუნდი) მოიძიონ მომჩივანთა მიერ წამოჭრილი საკითხების მოგვარების გზა.
- დავადგინოთ, საჭიროა თუ არა საინვესტიციო ბანკის ჯგუფის საჩივრების მექანიზმის განყოფილების შემდგომი მუშაობა (შესაბამისობის შემოწმება ან მხარეებს შორის დავის ერთობლივი გადაწყვეტა) მომჩივანთა მიერ წამოჭრილი ბრალდების ან საკითხების გადასაჭრელად.

¹ ევროპის საინვესტიციო ბანკის ჯგუფის საჩივრების მექანიზმის პროცედურების 2.2.1, 2.2.2 და 2.2.7 მუხლების შესაბამისად, ხელმისაწვდომია შემდეგ მისამართზე: [ევროპის საინვესტიციო ბანკის ჯგუფის საჩივრების მექანიზმის 2018 წლის ნოემბრის პროცედურები](#).

შინაარსი

რეზიუმე	1
1 პროექტი.....	2
2 საჩივარი.....	2
3 მარეგულირებელი ჩარჩო	2
4 პირველადი შეფასება	4
5 შემდგომი ნაბიჯები	4

რეზიუმე

საჩივრების მექანიზმმა მიიღო საჩივარი ოჯახისგან, რომელიც საქართველოში E-60 უბისა-შორაპნის F3 მონაკვეთის პროექტის შედეგად დაზარალდა. საჩივარი ყურადღებას ამახვილებს მეწყერსა და სახლის სტრუქტურულ დაზიანებაზე, რომელიც სავარაუდოდ გამოწვეულია პროექტთან დაკავშირებული სამუშაოებით.

თავდაპირველი შეფასების დროს საჩივრების მექანიზმი დაუკავშირდა როგორც მომჩივანს, ასევე პროექტის პრომოუტერს. მხარეები შეთანხმდნენ, ჩაერთონ ნებაყოფლობითი დიალოგის პროცესში, რომელიც მიზნად ისახავს წამოჭრილი პრობლემების გადასაჭრელად ორმხრივად მისაღები გადაწყვეტილებების იდენტიფიცირებას. ამის საფუძველზე, საჩივრების მექანიზმის შეთავაზებაა გაგრძელდეს დავების გადაწყვეტის ერთობლივი პროცესი.

ეს ანგარიში აჯამებს მომჩივანის ბრალდებებს, აღწერს თავდაპირველი შეფასების დროს გადადგმულ ნაბიჯებს და განსაზღვრავს მიდგომას საჩივრის განხილვისათვის.

1 პროექტი

- 1.1 2016 წლის 21 ნოემბერს ევროპის საინვესტიციო ბანკის (EIB) დირექტორთა საბჭომ დაამტკიცა საქართველოს საავტომობილო ქსელის მშენებლობისა და განახლების ჩარჩო სესხი – Georgia Transport Connectivity.² 2018 წლის 3 სექტემბერს ევროპის საინვესტიციო ბანკის დირექტორთა საბჭომ დაამტკიცა 331.53 მილიონი ევროს გამოყოფა უბისასა და შორაპანს შორის E-60 გზის ახალი გასწორების დასაფინანსებლად (F3 მონაკვეთი) ზემოაღნიშნული ჩარჩო სესხის (პროექტი) ფარგლებში.³ მსესხებელი არის საქართველოს სახელმწიფო და პროექტს ავითარებს საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტი, რომელიც საქართველოს ინფრასტრუქტურის სამინისტროს (პრომოუტერი) ნაწილია.
- 1.2 პროექტი მოიცავდა უბისა და შორაპანს შორის ოთხზოლიანი ავტომაგისტრალის მშენებლობას, რომლის საერთო სიგრძე დაახლოებით 13 კმ-ია, მათ შორის მისასვლელი გზების დასაკავშირებლად ავტომაგისტრალი არსებულ E-60 გზასთან. სამშენებლო სამუშაოები დასრულდა 2024 წელს.

2 საჩივარი

- 2.1 2025 წლის 2 ივლისს საინვესტიციო ბანკის ჯგუფის საჩივრების მექანიზმმა (საჩივრების მექანიზმი) მიიღო საჩივარი საქართველოში მცხოვრები ოჯახისგან (მომჩივანები), რომლებიც წუხილს გამოთქვამენ მათ ქონებაზე პროექტის ზემოქმედებით გამო.
- 2.2 მომჩივანებმა წარმოადგინეს შემდეგი საკითხები, რომლებიც შეაჯამა საჩივრების მექანიზმმა წერილობითი საჩივრისა და მომჩივანთან შემდგომი დისკუსიის საფუძველზე:
- i. პროექტთან დაკავშირებული სამუშაოებით მიყენებული ზიანის ანაზღაურების არარსებობა, როგორიცაა გვირაბის აფეთქება და ფერდობის ჭრა. მომჩივანები ამტკიცებენ, რომ პროექტთან დაკავშირებულმა სამუშაოებმა გაააქტიურა საშიში გეოდინამიკური პროცესები, რამაც გამოიწვია რელიეფის ფორმების შეცვლა, რამაც სტრუქტურული ზიანი მიაყენა მათ სახლს. მომჩივანები ხაზს უსვამენ, რომ მათი ქონების წინასამშენებლო გამოკვლევა არ ჩატარებულა, მაშინ როდესაც მათი მეზობლები მოექცნენ განსახლებაში.
 - ii. დაინტერესებული მხარეების ჩართულობისა და საჩივრების განხილვის არაადეკვატური მექანიზმი.
- 2.3 მომჩივანები შიშობენ, რომ მათი ქონება ახლა სახიფათო ზონაშია და სურთ განსახლება და ადეკვატური კომპენსაციის მიღება.

3 მარეგულირებელი ჩარჩო

- 3.1 საჩივრების მექანიზმის მუშაობა რეგულირდება საინვესტიციო ბანკის ჯგუფის საჩივრების მექანიზმის პოლიტიკის (პოლიტიკის)⁴ და პროცედურების (პროცედურების)⁵ შესაბამისად.

²ჩარჩო სესხის შესახებ დამატებითი ინფორმაცია შეგიძლიათ იხილოთ შემდეგ ბმულზე: [საქართველოს სატრანსპორტო კავშირი](#).

³პროექტის შესახებ დამატებითი ინფორმაცია შეგიძლიათ იხილოთ შემდეგ ბმულზე: [E-60 Ubisa – Shorapan Section F3](#).

⁴2018 წლის ნოემბრით დათარიღებული [საინვესტიციო ბანკის ჯგუფის საჩივრების მექანიზმის პოლიტიკა](#) 4.2.1.

⁵ 2018 წლის ნოემბრით დათარიღებული EIB ჯგუფის საჩივრების მექანიზმის პროცედურების [2.1.3](#) მუხლი.

საჩივრის დასაშვებობის შემდეგ, საჩივრის მექანიზმი ახორციელებს საჩივრის საწყის შეფასებას, რათა დადგინდეს, არის თუ არა საჩივრების მექანიზმის შემდგომი მუშაობა აუცილებელი და შესაძლებელი. საჩივრების მექანიზმის შემდგომი მუშაობა შეიძლება მოიცავდეს შესაბამისობის განხილვას ან დავის გადაწყვეტის ერთობლივ პროცესს (როგორიცაა მედიაცია). წინამდებარე ანგარიში შეიცავს საჩივრების მექანიზმის პირველადი შეფასების მიგნებებს. თავდაპირველი შეფასების მიზნის შესახებ დამატებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ ამ ანგარიშის III გვერდი.

3.2 მარეგულირებელი ჩარჩო მოიცავს EIB-ის მოქმედ პოლიტიკას, პროცედურებსა და სტანდარტებს, როგორიცაა EIB-ის გარემოსდაცვითი და სოციალური სტანდარტები⁶ და მოქმედი კანონები და რეგულაციები. კერძოდ, შემდეგი სტანდარტები შეიძლება იყოს აქტუალური:

- i. **სტანდარტი 1** გარემოსდაცვითი და სოციალური ზემოქმედებისა და რისკების შეფასებისა და მართვის შესახებ, რომელიც ასახავს პრომოუტერის პასუხისმგებლობას პროექტთან დაკავშირებული გარემოსდაცვითი და სოციალური ზემოქმედებისა და რისკების შეფასების, მართვისა და მონიტორინგის პროცესში.⁷
- ii. **არანებაყოფლობითი განსახლების** შესახებ სტანდარტი 6 ასახავს პრომოუტერის პასუხისმგებლობას, პირველ რიგში თავიდან აიცილოს არანებაყოფლობითი განსახლება და პრევენციის წარუმატებლობის შემთხვევაში უზრუნველყოს ეფექტური საშუალება, რათა მინიმუმამდე დაიყვანოს მისი უარყოფითი ზემოქმედება. სტანდარტი 6 მოითხოვს პრომოუტერისგან პატივი სცეს ყველა დაზარალებული ადამიანის საკუთრების უფლებას და შეამსუბუქოს ნებისმიერი უარყოფითი ზემოქმედება, რომელიც წარმოიქმნება მათი აქტივების დაკარგვით, ან აქტივებზე წვდომით და/ან მიწათსარგებლობის შეზღუდვით, იქნება ეს დროებითი თუ მუდმივი, პირდაპირი თუ არაპირდაპირი, ნაწილობრივი თუ სრული.⁸
- iii. **სტანდარტი 10** დაინტერესებული მხარეების ჩართულობის შესახებ, რომელიც ხაზს უსვამს ღია, გამჭვირვალე და ანგარიშვალდებული დიალოგის შენარჩუნების მნიშვნელობას პრომოუტერს, დაზარალებულ თემებსა და სხვა დაინტერესებულ მხარეებს შორის. მასში ნათქვამია, რომ დაინტერესებული მხარეების ჩართულობა არის ინკლუზიური და განმეორებითი პროცესი, რომელიც მოიცავს დაინტერესებული მხარეების ანალიზს, ჩართულობის დაგეგმვას, ინფორმაციის დროულ გამჟღავნებას, საჯარო კონსულტაციებს და დაინტერესებული მხარეების მონაწილეობას. სტანდარტი 10 მოითხოვს, პრომოუტერმა შექმნას მექანიზმი, რომელიც უზრუნველყოფს საჩივრებსა და მეორადი მოთხოვნების დაკმაყოფილების საშუალებებზე წვდომას. ეს მექანიზმი შექმნილია ზიანის თავიდან ასაცილებლად, პროექტის შედეგად დაზარალებული დაინტერესებული მხარეებისა და უფლებამოსილი პირებისთვის ეფექტური საშუალებების უზრუნველსაყოფად, ისევე როგორც ინსტიტუციური ანგარიშვალდებულებისა და მუდმივი გაუმჯობესების უზრუნველსაყოფად. ის ასევე ემსახურება კონფლიქტების ესკალაციისა და მასთან დაკავშირებული ხარჯების თავიდან აცილებას.⁹

⁶ ევროპის საინვესტიციო ბანკის გარემოსდაცვითი და სოციალური სტანდარტები, 2018 წლის 8 ოქტომბრის ვერსია 10.0, ვერსია ძალაშია 2019 წელს, როდესაც ხელი მოეწერა დაფინანსების ხელშეკრულებას.

⁷ სტანდარტი 1, პუნქტი 5, EIB გარემოსდაცვითი და სოციალური სტანდარტები, ვერსია 10.0 დათარიღებული 8 ოქტომბერი 2018.

⁸ სტანდარტი 6, პუნქტი 4, EIB გარემოსდაცვითი და სოციალური სტანდარტები, ვერსია 10.0 დათარიღებული 8 ოქტომბერი 2018.

⁹ სტანდარტი 10, პუნქტები 2, 3 და 4, EIB გარემოსდაცვითი და სოციალური სტანდარტები, ვერსია 10.0 დათარიღებული 8 ოქტომბრის 2018.

4 პირველადი შეფასება

- 4.1 საჩივრების მექანიზმმა ჩაატარა პირველადი შეფასება, რათა გაეგო მომჩივანთა მიერ წამოჭრილი საკითხები და დაედგინა, იყო თუ არა საჭირო საჩივრების მექანიზმის შემდგომი მუშაობა. 2025 წლის სექტემბერში საჩივრების მექანიზმმა საქართველოში შეფასების მისია გამართა, რომლის დროსაც ცალკეული შეხვედრები გამართა მომჩივანებთან და პრომოუტერთან (**მხარეებთან**). საჩივრების მექანიზმმა ასევე მიმოიხილა პროექტის ინფორმაცია, როგორიცაა შესაბამისი გარემოსდაცვითი და სოციალური მონაცემთა ფურცელი¹⁰, გარემოსდაცვითი და სოციალური ზემოქმედების შეფასება¹¹ და განსახლების სამოქმედო გეგმა¹².
- 4.2 საჩივრების მექანიზმმა მხარეებს აცნობა საჩივრის განხილვის ორი ხელმისაწვდომი ვარიანტის შესახებ: დავების გადაწყვეტის ერთობლივი პროცესი ან შესაბამისობის შემოწმება. პრომოუტერმა და მომჩივანებმა გამოთქვეს სურვილი და თანხმობა, ჩაერთონ დავის გადაწყვეტის ერთობლივ პროცესში ორმხრივად მისაღები გადაწყვეტილებების მისაღწევად.

5 შემდგომი ნაბიჯები

- 5.1 თავდაპირველი შეფასების შემდეგ და მხარეების მზადყოფნის გათვალისწინებით ჩაერთონ დიალოგში წამოჭრილი საკითხების გადასაჭრელად, საჩივრების მექანიზმის შეთავაზებაა დავების ერთობლივი გადაწყვეტის პროცესის გაგრძელება. ეს პროცესი მომავალზე ორიენტირებულია და მიზნად ისახავს ურთიერთმისაღები და მდგრადი გადაწყვეტილებების პოვნას. საჩივრების მექანიზმი კოორდინაციას გაუწევს მხარეებთან ამ პროცესის მომზადებასა და განხორციელებას.¹³

¹⁰ გარემოსდაცვითი და სოციალური მონაცემების ფურცელი, 2018 წლის სექტემბრით დათარიღებული.

¹¹ გარემოსდაცვითი და სოციალური ზემოქმედების შეფასება, 2018 წლის მაისი.

¹² განსახლების სამოქმედო გეგმა, 2018 წლის ივნისით.

¹³ საჩივრის განხილვის ვადა შეიძლება გაგრძელდეს მომჩივანებთან კონსულტაციით, რათა მოხდეს მხარეთა ყოვლისმომცველი ჩართულობა და ლეგიტიმური მოლოდინების მართვა - 2018 წლის ნოემბრის [საინვესტიციო ბანკის ჯგუფის საჩივრების მექანიზმის პოლიტიკის](#) 4.4.4 მუხლი.